सुवर्णस्य विशुद्धस्य सुवर्णं यः प्रयच्छति । सुवर्णानां शतं तेन दत्तं भवति शाश्वतं ।
अनड्वाहन्तु यो दद्याद्बलवन्तं धुरन्धरं । स निस्तरति दुर्गाणि स्वर्गलोके च गच्छति । १२१८०
वसुन्धरान्तु यो दद्यात् द्विजाय विदुषात्मने । दातारं ह्यनुगच्छन्ति सर्व्वे कामाभिवाञ्छिताः ।
पृच्छन्ति चान्नदातारं वदन्ति पुरुषा भुवि । अध्वनि क्षीणगात्राश्च पांशुपादावगुण्ठिताः ।
तेषामेवं श्रमार्त्तानां यो ह्यन्नं कथयेद्बुधः । अन्नदात्समः सोऽपि कीर्त्त्यते नात्र संशयः ।
तस्मात्त्वं सर्व्वदानानि हित्वाऽन्नं सम्प्रयच्छ ह । नहीदृशं पुण्यफलं विचित्रमिह दृश्यते ।
यथाशक्ति च यो दद्यादन्नं विप्रेषु संस्कृतं । स तेन कर्म्मणा प्रैति प्रजापतिसलोकतां । १२१८५
अन्नमेव विशिष्टं हि यस्मात्परतरं न च । अन्नं प्रजापतिश्चोक्तः स च सम्वत्सरो मतः ।
सम्वत्सरस्तु यज्ञोऽसौ सर्व्वं यज्ञे प्रतिष्ठितं । तस्मात् सर्व्वाणि भूतानि स्थावराणि चराणि च ।
तस्मादन्नं विशिष्टं हि सर्व्वेभ्य इति विश्रुतं ।
येषां तडागानि महोदकानि वाप्यश्च कूपाश्च प्रतिश्रयाश्च । अन्नस्य दानं मधुरा च वाणी यमस्य ते निर्व्वचना भवन्ति ।
धान्यं श्रमेणाज्जितवित्तसञ्चितं विप्रे सुशीले च प्रयच्छते यः । वसुन्धरा तस्य भवेत् सुतुष्टा धारां वसूनां प्रतिमुञ्चतीव । १२१९०
अन्नदाः प्रथमं यान्ति सत्यवाक् तदनन्तरं । अयाचितप्रदाता च समं यान्ति त्रयो जनाः ।
॥ वैशम्पायन उवाच ॥ कौतूहलसमुत्पन्नः पर्य्यपृच्छद्युधिष्ठिरः । मार्कण्डेयं महात्मानं पुनरेव सहानुजः ।
यमलोकस्य चाध्वानमन्तरं मानुषस्य च । कीदृशं किंप्रमाणं वा कथं वा तन्महामुने ।
तरन्ति पुरुषाश्चैव येनोपायेन शंस मे ॥ मार्कण्डेय उवाच ॥ सर्व्वगुह्यतमं प्रश्नं पवित्रमृषिसंस्तुतं ।
कथयिष्यामि ते राजन्धर्म्मं धर्म्मभृतांवर । षडशीतिसहस्राणि योजनानां नराधिप । १२१९५
यमलोकस्य चाध्वानमन्तरं मानुषस्य च । आकाशं तदपानीयं घोरकान्तारदर्शनं । न तत्र वृक्षच्छाया वा पानीयं केत
नानि च ।
विश्रमेद्यत्र वै श्रान्तः पुरुषोऽध्वानकर्षितः । नीयन्ते यमदूतैस्तु यमस्याज्ञाकरैर्ब्बलात् ।
नराः स्त्रियस्तथैवान्ये पृथिव्यां जीवसंज्ञिताः । ब्राह्मणेभ्यः प्रदानानि नानारूपाणि पार्थिव ।
हयादीनां प्रकृष्टानि तेऽध्वानं यान्ति वै नराः । सन्निवार्य्यातपं यान्ति छत्रेणैव हि च्छत्रदाः । १२४००
तृप्तास्त्वेवान्नदातारो ह्यतृप्तास्त्वप्यनन्नदाः । वस्त्रिणो वस्त्रदा यान्ति अवस्त्रा यान्त्यवस्त्रदाः ।
हिरण्यदाः सुखं यान्ति पुरुषास्त्वभ्यलङ्कृताः । भूमिदास्तु सुखं यान्ति सर्व्वकामैः सुतर्पिताः ।
यान्ति चैवापरिक्लिष्टा नराः शस्यप्रदायकाः । नराः सुखतरं यान्ति विमानेषु गृहप्रदाः ।
पानीयदा ह्यतृषिताः प्रहृष्टमनसो नराः । पन्थानं द्योतयन्तश्च यान्ति दीपप्रदाः सुखं ।
गोप्रदास्तु सुखं यान्ति निर्म्मुक्ताः सर्व्वपातकैः । विमानैर्हंससंयुक्तैर्यान्ति मासोपवासिनः ।
तथा वर्हिप्रयुक्तैश्च षष्ठरात्रोपवासिनः । त्रिरात्रं चपते यस्तु एकभक्तेन पाण्डव । १२४०५
अन्तरा चैव नाश्नाति तस्य लोकाह्यनामयाः । पानीयस्य गुणा दिव्याः प्रेतलोकसुखावहाः ।
तत्र पुष्पोदका नाम नदी तेषां विधीयते । शीतलं सलिलं तत्र पिबन्ति ह्यमृतोपमं ।